



TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

20.03.2025 nr 1-1/2025/3

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister

Puudusid: Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets

Istungist võtsid kutsututena osa: abivallavanem Lauri Drubinš, vallavalitsuse liige/vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, vallasekretär Signe Kiin, finantsjuht Maire Appo, arendusspetsialist Mariell Viinalass, avalike suhete spetsialist Ingeri Aer, vallasekretäri abi Eve Eisen, Sihtasutuse Valgamaa Arenguagentuur juhataja Anneli Kattai

Volikogu esimees avas istungi ja palus esitada ettepanekud seoses väljasaadetud istungi päevakorraga.

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 18 poolt kinnitada istungi päevakord.

Päevakord:

- 1. Ülevaade Sihtasutusest Valgamaa Arenguagentuur ja selle tegemistest**
- 2. Tõrva valla arengukava aastani 2035 ja eelarvestrateegia 2025–2028 II lugemine ja vastuvõtmine**
- 3. Vallavanema informatsioon**

1. Ülevaade Sihtasutusest Valgamaa Arenguagentuur ja selle tegemistest

Ettekandja: Sihtasutuse Valgamaa Arenguagentuur juhataja Anneli Kattai

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Sihtasutuse Valgamaa Arenguagentuur juhatajale.

Anneli Kattai slaidiesitlus on lisatud käesolevale protokollile.

Küsimused:

Arnold Looga: - „Nupp Nokib“ – kas on võimalik seda nii üles ehitada, et „ei tapaks“ koolipäeva, vaid hakkaks nt kell kaks? Et kadu oleks tundide mõttes väiksem.

Anneli Kattai: - koolitused algavad tegelikult alles kell kolm. Ilmselt mõtlete üle maakondade sündmusi, kuhu sõidetakse. Me võime seda kaaluda, aga isegi kui me alustame kell kolm, on need koolitused intensiivsed ja kaasamõtlemist nõudvad. Kell kolm on juba päris keeruline keskenduda ja kui peaks veel sõitma, olgu see siis Tartu või Põlva või mõni teine koht, on aeg veel pikem.

Kalle Vister: - Valgamaa arengustrateegia koostamise juures huvitab mind rohkem kultuuriplokk. Kuidas on see töö korraldatud? Kes on kaasatud? Kas protsessi on kaasatud ka maakonna rahvakultuuri spetsialist?

Anneli Kattai: - pärast arengustrateegia vastu võtmist oleme uuendanud igal aastal tegevuskava, mitte kogu strateegia dokumenti. Tegevuskava sisendid tulevad eelkõige kohalikest omavalitsustelt ja need on olnud seotud projektitaotluste kajastamisega. Kardinaalseid muudatusi me ei ole teinud.

Arnold Looga: - kuidas on läinud firmadel pärast toetuste saamist?

Anneli Kattai: - meie tegelikult toetusi ei anna. Meie nõustame ja hindame. Toetusi annavad teised rakendusüksused. Seda, kuidas ettevõtetel läheb jälgivad nii toetuse andjad kui ka meie. Kagu-Eesti programmi raames, kust saavad toetusi taotleda need ettevõtted, kes on tegutsenud juba üle kolme aasta, on toetusi taotlemas pikema ajalooga ettevõtted. Nende omaosalus on 40%, mis on küllaltki suur. Hindamisel vaatame, kas ettevõttel on olemas vahendid investeringuteks, kas nad suudavad projekti ellu rakendada ja kas nad on jätkusuutlikud. Kagu-Eesti programmis on vähe „ära kukkumisi“. Kõige rohkem „ära kukkumisi“ on alustava ettevõtte starditoetuses. Töötukassa toetusega alustajad on enamuses edukad ja kui nad alustavad FIE-dena, teevad nad end mingil hetkel ümber osäühinguks ja laienevad.

Romet Piller: - tahan tunnustada. Eelnevalt mainiti kooliteatrite festivali korraldamist ja festivali kultuur on kooliteatris, olles ise juhendaja, hästi olulisel kohal. Olles eelmisel aastal maakondliku voo korraldaja nii Tartumaal kui Valgemaal, oli maakondlik toetus Tartumaal peaaegu null. Valgemaal oli see väga hea ja seda oli väga hea korraldada. See on väga tänuväärne tegevus, suur aitäh selle eest!

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

2. Tõrva valla arengukava aastani 2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028 II lugemine ja vastuvõtmine

Ettekandjad: arendusspetsialist Mariell Viinalass
finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna arendusspetsialistile.

Mariell Viinalass: - uue arengukava koostamise protsessiga alustasime inspiratsioonipäevaga 5. septembril 2024, mida vedas Mihkel Laan. Arengukava koostamise eestvedavaks jõuks, tasakaalustajaks ja töötajaks oli OÜ Cumulus Consulting. Inspiratsioonipäeval said kirja esimesed mõtted. Pärast inspiratsioonipäeva loodi 9 valdkondlikku töörühma, mis käisid sügisel koos kaks korda. Seega oli tegemist laiapõhjalise kaasamisega. Kaasatud olid valdkondade eksperdid ja said osaleda kõik, kes soovisid kaasa rääkida. Protsessi käigus said välja selekteeritud meie tänased tugevused ja ka peamised väljakutsed. Fookusesse võtsime neli peamist teemat, mis on toodud arengustrateegia kaardile.

Visioon on soovitud seisund, kuhu tahame 2035 aastaks jõuda – Tõrva vald on Lõuna-Eesti parim paik elamiseks, külastamiseks ja investeerimiseks!

Et sinna jõuda, arvestades muuhulgas tänast olukorda, kus probleemideks on vananev ja kahanev elanikkond, see et meil ei ole kohapeal piisavalt hästi tasustatud töökohti ega ka tänapäevaseid eluasemeid ja väikese vallana vähene võimekus teha iseseisvalt investeeringuid, on arengukavas esitatud neli strateegilist arengusuunda.

Arengusuund „Ela Tõrvas“ tähendab, et vallas on heal tasemel avalikud teenused, mis on süsteemselt, vajaduspõhiselt ja jätkusuutlikult korraldatud. See tähendab igapäevast enda inimeste peale mõtlemist. Siia kõrvale on toodud arengusuund „Investeeri Tõrva“, „Tule Tõrva“ ja valla juhtimine. Meie eesmärgid on kirjeldatud nelja arengusuuna all. Tegevused on välja toodud tegevuskavas. Kokku on lepitud ka mõõdikud, kui kaugel me lõppeesmärgist oleme.

Lisaks valdkondlikele töörühmadele on toimunud erinevaid infokogumisi, erinevaid seminare. Esimene versioon dokumendist jõudis volikokku 23. jaanuaril ja suunati avalikule väljapanekule. Avaliku väljapaneku käigus laekusid ettepanekud neljalt inimeselt, kokku 9 ettepanekut. Nende osas toimus avalik arutelu. Ettepanekute osas kujundas seisukohad vallavalitsus, mis on teile ka materjalidega saadetud. Muudatused on kajastatud arengukava viimases versioonis.

27. jaanuaril toimus Tõrva kinos arengukava seminar, kus Mihkel Laan andis ülevaate arengukava koostamise protsessist ja selle tulemist.

Küsimused:

Arnold Looga: - mul on ettepanek, et arengukavas olev lause „vallas on loodud võimalused ettevõtlusega tegelemiseks“, võiks olla „vallas toetatakse ettevõtlusega tegelemist“.

Maido Ruusmann: - tunnustan Arnoldit (Looga) tehtud märkuste eest, aga kas peaksime selle muudatusena sisse tooma? Arengukava on kogukondlik kokkulepe. Kogukondlikult lepitakse kokku, et luuakse võimalused ettevõtlusega tegelemiseks. Sellega on võetud kohustus kõikidele meile, nii avalikule kui erasektorile. Arengukava on küll kaldu avaliku sektori poole, kuid me räägime ikkagi kogukondlikust kokkuleppest, kuhu panustavad nii avalik sektor, kolmas sektor kui ka ettevõtjad. Äkki saame kompromissile, et ei ütle „toetab“, sest kui eeldusi loob kolmas sektor või ettevõtlussektor, kas ta siis toetab? Jätaksime selle nii. Sügisel vaatame arengukava selle koosseisuga veel üle.

Nii nagu Mariell eelnevalt märkis, toimus pärast esimest lugemist arengukava avalik väljapanek, mille käigus oli kõikidel võimalik esitada omapoolseid ettepanekuid. Laekus 9 ettepanekut, mille osas toimus avalik arutelu. Ettepanekute osas on andnud omapoolse seisukoha vallavalitsus. Ettepanekute tabel saadeti volikogu liikmetele ette. Kuna vallavalitsus kõiki ettepanekuid ei toetanud, peaks volikogu võtma nende osas seisukoha.

Ettepanek nr 1 (esitaja Peeter Mänd) - eelmises arengukavas on lõik: Tõrva linna kinotraditsioonide jätkamine, kinohoone kasutamise multifunktsionaalsuse suurendamine, kino korraldamine maapiirkondades. Koostatavas arengukavas seda ei ole, just see viide teistele piirkondadele on vajalik. Peaks aga olema, sest see viide on vajalik mitmesuguste kultuuri ja kino arendusprojektide rahastustaotluse seletuskirjades.

Vallavalitsuse seisukoht - arengukavas on käsitletud tegevusena Tõrva kinohoone rekonstrueerimine ja lisaks on kajastatud eraldi peatükina kogukonnad, mis näeb ette erinevaid tegevusi ja lähtuvalt kogukonna ootustest toimetamist. Kino traditsioonide jätkumine on oluline, kuid me ei pea vajalikuks seda eraldi punktina sisse tuua.

Heli Holm: - kas see raskendab edaspidi toetuse taotlemist ja saamist, kui on plaanis viia kino kaugematesse piirkondadesse ja seda ei ole arengukavas?

Mariell Viinalass: - minu taotluste kirjutamise kogemustega, on jäänud järjest vähemaks sama sõnastuse nõudmist. Pigem peab olema arengukavas sama teemaline viide.

Ettepaneku nr 1 hääletamine: poolt - ei ole, vastu - 18, erapooletuid - ei ole.

Ettepanek nr 2 (esitaja Virgo Kosemets) - arengukava rakendamine ja seire, Lisa 1. Tegevuskava E2.4. Hooned ja taristu on kaasaegsed. 2.4.4. Kaasaegse raamatukogu rajamine (linna- ja kooliraamatukogu ühendamine ja tegevuse ümberkujundamine kogukonnakeskuseks) 2025–2030. Tõrva Raamatukogu direktor Kairi Mürsepp: „Kogukonnakeskusega ei saa raamatukogusid liita tulenevalt raamatukogu seadusest.“ - haridus- ja kultuurikomisjoni koosoleku protokollist 30.01.2025 nr.1-8/2025/1. Ettepanek muuta sõnastust: 2.4.4 Linna- ja kooliraamatukogu tegevuste ümberkujundamine 2025–2030.

Vallavalitsuse seisukoht - arvestame ettepanekuga. Sõnastus järgnev: 2.4.4 Kaasaegse raamatukogu rajamine (linna- ja kooliraamatukogu tegevuse ümberkorraldamine).

Maido Ruusmann: - ettepanekuga on arvestatud ja hääletust vaja ei ole.

Ettepanek nr 3 (esitaja Virgo Kosemets) - E5.2. Tõrva vallas on mitmekesised võimalused sportimisega tegelemiseks. 5.2.6. Jalgpalliväljaku rajamise teostatavuse ja tasuvuse hindamine 2025–2030. Sisutühi eesmärk. Ikka veel vaja suisa 5 aastat vaagida! Teostatavus sai selgeks juba enne valdade ühinemist. Ka vastav eskiisprojekt koostati ja Tõrva linna eelarvesse nähti ehitamiseks ette rahalised vahendid ja toimusid läbirääkimised EJL-iga staadioni ehitamise kaasrahastamise osas. Tasuvuse hindamine tähendab antud kontekstis ilmselt tasuvusanalüüsi! Vallas tegeleb jalgpalliga enam kui 100 last. Alates 14-aastastest toimuvad turniirid, milledes tõrvakate kodumängud peetakse naabervaldades. Sellega kaasnevad edasi-tagasi sõidukulud ja sealsete väljakute kasutamise renditasud. 2026-ndal aastal teeb see ca 10 tuhat eurot kulusid, mida saaks oma nõuetekohase staadioni olemasolul vältida ja kasutada neid vahendeid oma jalgpalliväljaku haldamiseks. Meil ei tule pähegi nõuda isetasuvust nt noortekeskuselt, raamatukogult, muusikakoolilt. Me maksame peale Mulgi Elamuskeskuse toimetulekuks. Planeerime rekonstrueerida linna kõrtsihoone vabaaja- ja meelelahutuskeskuseks, millele juba eos oleme arvestanud doteerimist sadades tuhandetes eurodes jne. Jalgpallistaadion aga peab end ise ära majandama! Ja kui tasuvusanalüüsi arvud pole piisavalt „ilusad“, siis ei tule ehitamine kõne alla? Ettepanek muuta sõnastust: 5.2.6. II liiga nõuetele vastava jalgpallistaadioni rajamine samaaegselt ekstreemspordiväljaku rajamisega noortekeskuse juurde 2025–2026.

Kalle Vister: - eile toimus selle teema arutamiseks spordikomisjon, kus olid esindatud ka jalgpalliklubi juhatus ja liikmed. Koosolekul leppisime kokku, et klubi koostöös Tõrva Vallavalitsusega, kelle esindajaks oli Tiina Neumann, vaadatakse seitsmeaastase perspektiiviga üle tegevussuunad arvestades rahva arvu ja noorte arvu.

Kõik projektid, mis said Spordi tänava väljaku arenduseks esitatud, antakse hinnangu andmiseks eksperdile. Kas nad on sobivad, milline tuleks maksumus? Saame uuesti kokku enne jaanipäeva ja siis saame anda vallavalitsusele konkreetsed suunised ja sisendid.

Maido Ruusmann: - protsess on aktiivselt töös. Selgitatakse välja, mis on võimetekohane ja vajaduspõhine, mis on mõistlik. Teemaga tegeletakse süvitsi.

Vallavalitsuse seisukoht - arvestame osaliselt ja avaliku arutelu käigus kokku lepitud sõnastuse toome sisse: 5.2.6. Jalgpalli valdkonna arengukava koostamine 2025.

Maido Ruusmann: - kes on selle ettepaneku poolt?

Ettepaneku nr 3 hääletamine: poolt - 2, vastu - 16, erapooletuid - ei ole.

Ettepanek nr 4 (esitaja Karl Kirt) - lisada hariduse peatükki gümnaasiumi osa puudutav punkt: Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumi osa säilitamine. Gümnaasiumiõppe kaasajastamine ja õppija jaoks tänapäevaste väljakutsete lahendamise toetamiseks.

Analüüsida mittestatsionaarse õppe pakkumise võimalust Tõrva Gümnaasiumis.

Vallavalitsuse seisukoht – ei arvesta, kuna tegevuskavas on üldiselt kirjeldatud Ajakohastatud õppekavade rakendamine ja pidev arendamine; üldõpetuse rakendamine algklassides. Detailsemad tegevused kajastatakse kooli õppe- ja arengukavades.

Tarmo Tamm: - et gümnaasiumiastmete üle käib poleemika, kuhu jääb ja kuhu ei jää, on Tõrva Gümnaasiumi vilistlaste sõnum, gümnaasium arengukavas märkida.

Romet Piller: - Haridus- ja Teadusministeerium tahab maagümnaasiume sulgeda. Me ei saa nii olulisest dokumendist gümnaasiumi säilimist välja jätta. Et seisame gümnaasiumi hariduse eest, ei ole kirjas ka valla haridus- ja noortevaldkonna arengukavas.

Volikogu esimees andis sõna haridusvaldkonna abivallavanemale selgitamaks, kuidas kujunesid vallavalitsuse seisukohad.

Lauri Drubinš: - loomulikult seisame gümnaasiumi astme eest niikaua kui võimalik. Kui riik teeb otsuse, et gümnaasiumiharidus on riigi vastutada, siis ükski arengukava seda ei päästa. Siis peame leidma vajamineva rahastuse oma vahenditest. Arutasime need ettepanekud läbi ja Karl Kirt nõustus, et tänane sõnastus on piisav.

Maido Ruusmann: - kogukonnas ega volikogus ei ole teist seisukohta, hoida gümnaasiumit mõistlike kuludega niikaua kui see saab kvaliteetsena püsida. Kui me arvestame ettepanekuga, kas näed vallavalitsuse esindajana riivet, mis võiks olla oht, miks me ei võiks ettepanekuga arvestada?

Lauri Drubinš: - kui olid läbirääkimised, ei soovitud seda ettepanekut nii detailselt arengukavasse sisse panna.

Kalle Vister: - olen nõus, tuua see välja. Riiklikke otsuseid tehes vaadatakse alati, kas dokumendis on midagi kajastatud. Sellega saame protsessi pidurdada ja vaadata, mis tulemus tuleb. See ei too kaasa finantsilisi kohustusi, kuid on meil fikseeritud.

Indrek Valner: - toetan selle ettepaneku sisse viimist.

Arnold Looga: - kui Helme kooli aastaid tagasi liideti, oli tookordse haridusministri Mailis Repsi seisukoht, et kui ei ole ühtegi dokumenti ette näidata, kus on sees kooli säilimine, ei saa kool alles jääda. Toetan ettepanekut. Sellega näitame selgelt välja, et me tahame.

Maido Ruusmann: - ettepanek koosneb kahest osast: esimene - Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumi osa säilitamine. Gümnaasiumiõppe kaasajastamine ja õppija jaoks tänapäevaste väljakutsete lahendamise toetamiseks ja teine - analüüsida mittestatsionaarse õppe pakkumise võimalust Tõrva Gümnaasiumis. Need on erinevad asjad. Üks on seisukoha andmine ja teine spetsiifiline. Kas teine osa peaks olema kooli enda arengukava küsimus?

Lauri Drubinš: - nõustun.

Ettepaneku nr 4 hääletamine: poolt 18 (lisada arengukavasse ettepaneku I osa - Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumi osa säilitamine. Gümnaasiumiõppe kaasajastamine õppija jaoks tänapäevaste väljakutsete lahendamise toetamiseks).

Ettepanek nr 5 (esitaja Karl Kirt) - lisada kultuuri ja kogukondade peatükki: Laulu- ja tantsupeoks kollektiivide toetamine ning noorte, laste ja mudilaste kooride/gruppide käivitamine ja toetamine. Uute juhendajate koolitamise toetamine. Tõrva vald on esindatud igal üld- ja noortepeol.

Vallavalitsuse seisukoht - arvestatud. Lisatud tegevuskavasse punkt 2.3.6 Tõrva vald on esindatud igal üld- ja noortelaulupeol.

Toimus arutelu ettepaneku - Tõrva vald on esindatud igal üld- ja noortepeol osas. Osalemise laulu- ja tantsupeol otsustab vastav komisjon, mistõttu seda ettepanekut ei saa arengukavasse sisse viia.

Ettepaneku nr 5 hääletamine: poolt 18 - toetada põhimõtet lisada kultuuri ja kogukondade peatükki: „Laulu- ja tantsupeoks kollektiivide toetamine ning noorte, laste ja mudilaste kooride/gruppide käivitamine ja toetamine. Uute juhendajate koolitamise toetamine.“. Täpne lause ülesehitus võiks kujuneda Karli (Kirt) ja vallavalitsuse vahelisel arutelul.

Ettepanek nr 6 (Karl Kirt) - turismihooajaks/suvehooajaks ülevallalise tegevuskava koostamine.

Vallavalitsuse seisukoht - ei arvesta ehk arengukavasse eraldi sisse ei vii, kuid oluline tegevus, mida tuleb teha ja üldine töökorraldus, millega juba ka toimetame.

Vallavalitsuse seisukoht - ei arvesta ehk arengukavasse eraldi sisse ei vii, kuid oluline tegevus, mida tuleb teha ja üldine töökorraldus, millega juba ka toimetame.

Maido Ruusmann: - eraldi tegevuskava koostamine ei ole mõistlik, kuna turismialaseks tegevuseks puudub eelarves rahastus. Vallavalitsuse seisukoht on mõistlik. Kas kellelgi on arvamusi?

Arvamusi ei esitatud.

Romet Piller: - Karl (Kirt) ei soovinud ülejäänud ettepanekute hääletamist.

Ettepanek nr 7 (esitaja Karl Kirt) - mõtte suveks erinevate mõtete, tegevuste ja ülesannete kogu koondamine, et kultuurivaldkond oleks omavahel paremini teadlikum suviste tegevuste jaoks. Soodustaks koostööd.

Vallavalitsuse seisukoht: - arengukavasse eraldi sisse ei vii, kuid oluline tegevus, mida tuleb teha ja üldine töökorraldus, millega juba ka toimetame.

Maido Ruusmann: - saan aru, et ka siin ei jää üles arusaamatusi.

Ettepanek nr 8 (esitaja Indrek Valner) - mõeldes sellele, et meil on kogukokannekeskustele lisaks külaseseltsid, siis arengukavas puudub külaseseltsis kui MTÜ. Punktis 3.1.2 Kogukonnad ja kultuur

Soovitud seisund aastaks 2035. Vallas on võimekad kogukonnad (SIIA PALUN LISADA KA KÜLASELTSID). mitmekesised... E2.1: Tõrva vallas on võimekad kogukonnad (JA KÜLASELTSID) Tõrva valla kogukonnad (JA KÜLASELTSID) osalevad aktiivselt ...

Vallavalitsuse seisukoht - arvestatud ja avaliku arutelu tulemusel kokkulepitud sõnastus sisse viidud: kogukonnad ja vabauhendused. E2.1: Tõrva vallas on võimekad kogukonnad ja vabauhendused.

Hääletamist ei nõutud.

Ettepanek nr 9 (esitaja Indrek Valner) - 2. Visioon, strateegilised arengusuunad ja eesmärgid - Kui küsisin noortelt, miks teie sõbrad Tõrva tulevad? Vastus oli: teil on palju ägedat ja uut, nt. liivakujud. Kas oleks võimalik siia punkti või kuhugi veel lisada "liivakujud", mis on Tõrvat

külastavatele turistidele väga atraktiivsed. Antud teemat puudutasime ka haridus-ja kultuurikomisjonis.

Vallavalitsuse seisukoht - ei arvesta, kuna arengukava käsitleb üldiselt tegevuskavas 4.2.5 avaliku ruumi läbimõtestamine ja väärimdamine.

Hääletamist ei nõutud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - eelarvestrateegiat aastatel 2025 kuni 2028 menetleti esmakordselt eelmise aasta sügisel. Volikogu kinnitas selle 17. oktoobril 2024. Kui hakati tegema uut arengukava, oli vaja teha eelarvestrateegiasse mõningaid muudatusi, kuna selleks ajaks oli saanud valmis 2025. aasta eelarve ja saanud selgeks toetuste suurused. Pärast esimest lugemist läks koos arengukavaga avalikule väljapanekule ka eelarvestrateegia. Avaliku väljapaneku ajal esitas ettepanekud Virgo Kosemets. Avalik arutelu toimus 3. märtsil 2025, kus käsitleti peamiselt jalgpallistaadioni ehitust.

Maire Appo andis volikogu liikmetele ülevaate eelarvestrateegia arutelul toimunud ja sisse viidud muudatustest.

Maire Appo: - sisse on viidud raamatukogu kiirendi, mille osas teame, et toetus on eraldatud. Samuti muudatus kõrtsihoone projekti osas, kus 2026. aastal on pandud omaosaluseks juurde 300 000 eurot sisustuse soetamiseks. See projekt on praegu menetlemisel ja tahetakse näha, et eelarvestrateegias on sees kõik projektiga seotud kulud.

Küsimused:

Arnold Looga: - ekstreemspordiväljakuga võib kaasneda, et saad ekstreemselt haiget, seetõttu peaks olema noortekeskuse töötajal läbitud esmaabikoolitus ja kohapeal esmaabivahendid.

Maido Ruusmann: - Lauri (Drubinš) sai info kätte. Proovime säilitada fookuse eelarvestrateegial. Virgo Kosemets on saatnud kell 14.24 kirja, milles ta teavitab, et ei saa tulenevalt tervislikust seisundist istungil osaleda ning saadab oma seisukohad ja küsimused kirjalikult.

Austame volikogu ja protseduuri. Volikogu reglement on väga konkreetne. Palun mõistvat suhtumist. Tulevikus võib see protseduur minna niimoodi väga keeruliseks. Loodan, et oleme siin ühel meelel.

Maire Appo: - võime teha muudatuse, mis puudutab Virgo (Kosemets) tähelepanekut laenu tagasimaksete osas.

Maido Ruusmann: - oleme nõus, et selle paranduse võib teha. Sõna „ainult“ eemaldatakse.

Maire Appo: - oktoobris peab olema eelarvestrateegiasse lisatud aasta 2029, seega peame eelarvestrateegiat sügisel kindlasti uuesti menetlema.

Maido Ruusmann: - sama volikogu koosseis on vähemalt veel korra eelarvestrateegiat arutamas, kuna eelarvestrateegia kehtestamise kohustus on 15. oktoobril. Kui on muutusi, saab need uuesti läbi arutada.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis sõna kaasettekandeks majandus-eelarve komisjoni esimehele.

Eero Viisu: - osalesin vabakuulajana ka spordikomisjoni koosolekul. Eelarvestrateegiasse ei saa panna kirja ühtegi numbrit, kuna täna ei ole jalgpalliklubil oma arengustrateegiat ja me ei tea ühtegi maksumust.

Majandus-eelarve komisjon toetas eelarvestrateegia vastuvõtmist.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Volikogu esimees andis volikogu liikmetele ülevaate Virgo Kosemetsa ja vallavalitsuse ettepanekutest.

Ettepanek nr 1 (esitaja Virgo Kosemets): - eelarve ja eelarvestrateegia kooskõlla viimine.

Vallavalitsuse seisukoht - osaliselt sisse viidud.

Ettepanek nr 2 (esitaja Virgo Kosemets): - jalgpalliväljak.

Vallavalitsuse seisukoht - ei arvesta. Teeme enne ära jalgpalli valdkonna arengukava ja seejärel läheme edasi järgmiste etappidega. Kui jalgpalli arengukava on koostatud ja selgub vajadus jalgpalliväljaku ehituseks, siis sügisel eelarvestrateegia koostamisel saame selle üle arutleda.

Maido Ruusmann: - Virgo (Kosemets) on olnud nõus, et ettepanekut nr 1, nagu ta selle algselt esitas sisse ei kirjutata, sest nii nagu kirjeldasid Eero (Viisu) ja Kalle (Vister) – töö käib. Sama on ka ettepanekuga nr 2, kus Virgo (Kosemets) on nõus, et enne koostatakse arengukava ja seejärel minnakse edasi järgmiste etappidega.

Ettepanek nr 3 (esitaja Tõrva Vallavalitsus): - multifunktsionaalse vabaajakeskuse investeeringu juurde toodud sisse 2026. aastaks kõrtsihoone sisustuse osa (300 000 eurot) ja vähendatud toetuse osa 67 000 eurot kuna nüüdseks on teada potentsiaalne toetuse summa 1 334 000 eurot. 2026. aasta investeering Kalmistu tänava tee summas 75 000 eurot on viidud 2027. aastasse.

Hääletamist ei nõutud.

Otsustati: lõpetada II lugemine ja võtta vastu määrus nr 3 „Tõrva valla arengukava aastani 2035 ja eelarvestrateegia 2025–2028 vastuvõtmine“.

Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 18.

3. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: abivallavanem Lauri Drubinš

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Lauri Drubinš: - informatsiooni oleme ette saatnud. Lühidalt toon välja mõned olulisemad teemad.

Vastusena Arnoldi eelnevale tähelepanekule, on kõik noorsootöötajad läbinud esmaabikoolituse ja on olemas esmaabivahendid.

Tegeleme minu omavalitsuse küsimustiku täitmisega. Läbisime koolituse ja täidame küsimustikku päris suure meeskonnaga.

Toimus arutelu küsimustiku sisu ja vajalikkuse teemal.

Lauri Drubinš: - 24. märtsil toimub Tõrva kinos „Koit“ korteriühistute infopäev. Tõrvas on raske leida haldusettevõtet või ühistutel on raske leida raha. Räägime ka kriisivalmidusest ja muudel teemadel.

Vanamõisa järve hüppetorn on graafikus. Avamine toimub 14. juunil.

Osta.ee portaalis oli avalikul enampakkumisel Riidaja mõisa valitsejama. Eilsel vallavalitsuse istungil kinnitasime ka parima pakkumise, milleks oli 41 100 eurot.

OÜ Tõrva Veejõud on alustanud Linna külas kortermajade keldrite veemagistraalide läbipesu eesmärgiga parandada joogivee kvaliteeti.

Sel esmaspäeval toimus esmakordselt koolide ja lasteaedade hoolekogude seminar, eesmärgiga suurendada hoolekogu liikmete pädevust.

Koostöös heade naabritega Otepäält toimus 1. märtsil saunamaraton. Tõrva vallas osales kolm sauna ja TV 3 noppis meid üles ning saime taas kord positiivset tähelepanu.

Samal kuupäeval alustas tööd ka Tõrva Kogukonnakeskus. Oleme teinud meeskonnaga lõimumis- ja koolituspäevi.

Arel Plus OÜ munasaunatootja on kinkinud vallale mõnusa sauna. Oleme teinud talisupluse proovipäeva. Sauna hoiaime käesoleval kevadel avatuna pühapäeviti 12–16.

Väärikate ülikooliga on kokkulepe, et alustame sügisel nende nime all. Üleeile toimus Tõrva kinomajas esimene loengusari kolmeetapilisest loengusarjast „Teadmisi Turguta Tõrvas“ avaüritus, kus raamatuaastale pühendatud seminaril käisid külas Karl Martin Sinijärv ja Tõnu Oja. Kohal olid inimesed üle valla.

Tõrva on tulemas uus vabatahtlik noorsootöötaja Gruusiast, kellele otsime korterit. Kogukuluks on kuus 200 eurot. Korterit on keeruline leida. Kui me seda ei leia, peame vabatahtlikust noorsootöötajast loobuma.

24. märtsil alustab Gordoni perekool.

Tõrva Tervisekeskusel käivad läbirääkimised Valga Haiglaga, et pakkuda Tõrva vallas paremini koduõendusteenust neile Tõrva vallas elavatele inimestele, kes on Valga perearstide nimistutes. Teenust pakuks tervisekeskuse pereõde.

Küsimused:

Heli Holm: - millised on arengud perearsti valdkonnas? Saan aru, et kiri on Tervisekassale volikogu poolt esitatud.

Lauri Drubinš: - jään siin vastuse võlgu. Vallavanem on võtnud selle enda prioriteediks. Edastan selle info vallavanemale.

Kalle Vister: - uues elamurajoonis on planeeritud nii, et Suve tänavani on tupiktänav, kus vahepeal ei ole liiklusele mõeldud teed. Tee on mõeldud rohkem jalakäijatele, kuid täna autod kihutavad. Olen sel teemal rääkinud, kuid kihutamine jätkub. Võiks selle fookusesse võtta.

Maido Ruusmann: - küsimus ei ole vaikselt sõitmisest, vaid seal ei ole lubatud sõita. Kohe saab panna ette „tilgad“, et ei tekiks harjumust. Detailplaneeringut menetledes oli see kokkulepe ka selle kogukonnaga, et põhimaht autosid sõidab maanteel ja sealsed kruntide omanikud sõidavad Ringi tänavalt.

Arnold Looga: - kiiruskatseteks on kujunenud ka Männiku tänav. Kas sinna saab rajada künnised?

Maido Ruusmann: - kiiruse piiramist tuleb tehniliselt mõelda. Info on kätte saadud.

Marge Udras: - küsimus vallavanema infos oleva kohta - „kohtumine Sotsiaalministeeriumiga. Tehtud ettepanekud: siduda perearsti nimistud tervisekeskusega, perearstide töö koordineerimine tervisekeskuse alt.“. Mida see võiks tähendada?

Maido Ruusmann: - arvan, et see on tulnud meie tervisekeskuse poolt. Eestis on selliseid vallale kuuluvaid tervisekeskusi, kes korraldavad ise esmatasandi perearstiteenust. Oleksin selles suhtes väga ettevaatlik. Perearstiteenuse kvaliteetsena tagamine on oluliselt keerulisem kui välja paistab. Kas me oleme valmis võtma kogu vastutuse? Hankima kõik arstid, õed? Kas oleme selleks valmis ja kas meil on selleks ressursi? Väikeses kohas ei ole personali lihtsalt võtta.

Lauri Drubinš – tervisekeskuse juhataja tõi sotsiaalkomisjoni koosolekul välja punkte, kus tervisekeskus kui äriühing saaks rohkem kasu. Tervisekeskuse juhataja näeb kohti, kus tal on võimalik pakkuda paremaid teenuseid ja olla seeläbi ka parem ettevõtte.

Maido Ruusmann: - teema aruteluna on kindlasti oluline.

Hardo Lust: - siin on tõenäoliselt sõnastusega midagi viltu läinud. Nimistutest ei olnud juttu.

Allan Ilisson: - kas Tõrva vald toetab mitte katte all olevate taluteede parandamist?

Tõnu Jaansalu: - erateede toetust ei ole. Hõõveldamine käib. Selles osas oleme appi tulnud.

Allan Ilisson: - kas kruusa ostmist osaliselt kompenseerite?

Tõnu Jaansalu: - erateede toetust, jah ei ole. Küll on hajaasustuse programm, kust saab toetust taotleda.

Maido Ruusmann: - meil on olnud erateede toetamise kord. See on mõttekoht, milline on meie võimekus. Sõltuvalt maksulaekumistest võiks selle arutelu veel tekitada. Väikese rahaga saab inimene suure muutuse.

Tarmo Tamm: - investeerimistegevuste tabelis on keskkonnakaitse all 45% kulutatud. Mis seal taga on?

Maire Appo: - keskkonnakaitse all on hüppetorn.

Tarmo Tamm: - alustatud on Linna küla kortermajade keldrite veemagistraalide läbipesuga. Mis on seal taga?

Eero Viisu (OÜ Tõrva Veejõud nõukogu esimees) andis selgitusi trasside läbipesu põhjuste osas seoses tööstuse kunagise põlenguga.

Tarmo Tamm: - eelarvekomisjonis olid teemaks koolid. Et Hummulisse ja Alale on jäämas vaid lasteaiarühmad, mis on Tõrva Kooli all, peaks vallavalitsus ennetavalt mõtlema ja tõstma lasteaiad Mõmmiku juhtimise alla.

Lauri Drubinš: - on õpilasi, kes jäävad siiski Hummulisse. Mis puudutab Tõrva Kooli lasteaiarühmade üleviimist Tõrva Lasteaed Mõmmik juhtimise alla, siis see töö on meil käsil.

Tarmo Tamm: - kellele tuleb Alale klaasist hoone, lasteaialastele või koolile?

Lauri Drubinš: - selle üle tahab kogukond pidada arutelusid. Kohtusime küla esindajatega ja ka nemad tahavad teha omapoolseid ettepanekuid. Vana hoone on välja lõigatud ja proovime olla veelgi säästlikumad.

Harry Mägi: - välja on tulnud Eesti koolide edetabel, mis on teinud ärevaks mitmedki lapsevanemad. Tõrva on langenud 43 kohta. On hetkel tabelis 80-s. Koole on kirjas 112. Mis on nii suure languse põhjuseks?

Lauri Drubinš: - on mitu põhjust. Postimehele on saadetud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt karm kiri. See tabel ei ole õige. Segi on aetud inglise keel ja matemaatika. Selliseid tabeleid ei tohiks üldse olla. On tugevamad ja nõrgemad lennud. Eelmisel aastal oli tegemist nõrgema lennuga. Meil on tööl täpselt samad õpetajad, kes on suutnud varasematel aastatel tuua kõrgemaid tulemusi.

Harry Mägi: - artikli koostaja, Aarne Seppeli sõnade kohaselt arvestatakse tegelikkuses kõiki eelmisel õppeaastal tehtud eksameid ja teste, ka neid, mida on teinud näiteks 11. klassi õpilased.

Lauri Drubinš: - paralleelselt soovitan lugeda Valga Gümnaasiumi direktori artiklit. Eesti Koolijuhtide Ühenduse poolt on läinud samuti karm sõnum.

Maido Ruusmann: - need on märgiliselt tugevad muutused, mida inimesed loevad. Meil kõikidel tekkis küsimusi, mis toimub? Kui on esitatud valeandmeid, tuleb need kõrvaldada. Juhtub ka seda, et on nõrgemad lennud. 2021. olime 16-ndad, 2022. olime 63-ndad, 2023. olime 37-ndad. Koht kindlasti kõigub. Vaja on saada selgus.

Kalle Vister: - oli periood, kus öeldi, et selliste võrdluste esitamine ei ole korrektne. Täna on igas koolis oma spetsiifika. On tõusud ja mõõnad. Seda enam, et koolides on erivajadustega õpilased, kes on kõik ühes süsteemis. Koole selliselt võrrelda ei ole ka eetiline.

Maido Ruusmann: - tabelite esimene osa on läbi aegade püsiv.

Lauri Drubinš: - need koolid saavad õpilasi valida.

Maido Ruusmann: - just.

Allan Ilisson: - kellele kuuluvad Tõrva valla territooriumil olevad teadetetahvlid?

Maido Ruusmann: - selle teema võib võtta arutellu. Kuulutused pannakse üles, aga maha ei taha keegi võtta.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija